

Reformatie Dagblad, 8 december 2000. Rubriek Binnenland.

E-mail versterkt contacten met familie in verre oorden

Computeren vanaf de Zuidpool

Door J. Visscher

Hoe e-mail het contact met verre familie versterkt.

Storm

De Zuidpool. Vanaf dat barre oord stuurde KNMI-klimatoloog dr. Günther Können in de winter van 1989/1990 een van zijn eerste computerberichten naar Nederland. „In die tijd was e-mail nog zeldzaam. Ik wilde vanaf Antarctica een bericht naar mijn vrouw in Soest sturen. De e-mail ging naar een vriend in Roden bij Groningen, sterrenkundige dr. Jaap Tinbergen. Die printte vervolgens de mail en deed de brief op de post naar Soest.”

Via e-mail kon Können op de hoogte blijven van het wel en wee van het thuisfront in Nederland. „In januari 1990 ging er een verschrikkelijke storm over Europa. Ik was natuurlijk ongerust over mijn familie. Ik was blij dat ik via e-mail door Tinbergen werd geïnformeerd dat alles oké was.”

Telefoon

Toen de KNMI-onderzoeker in 1990 na drie maanden Antarctica terugkeerde naar Nederland, zag hij het nut van e-mail op z'n werk in De Bilt nog niet zo in. „Dat gespeel, daar begin ik niet aan, dacht ik. Iedereen stuurt iedereen allerlei nonsensberichten. Zelfs van je collega een kamer verder kreeg je allerlei flauwekul per e-mail.”

In december 1990 vertrok de klimatoloog opnieuw voor drie maanden naar Antarctica. Dit keer had hij géén e-mail tot zijn beschikking. Samen met een aantal Russen deed Können onderzoek in de diepe binnenlanden.

In die drie maanden was er één keer contact met het thuisfront in Nederland. Per telefoon. „Er was alleen eenrichtingsverkeer mogelijk. Als ik een vraag had gesteld, drukte ik op een knopje. Dan hoorde je het antwoord aan de andere kant van de lijn. Het gesprek duurde ongeveer een halve minuut. Dat ging zo: Hoe is het? Over. Goed. En met jou? Over. Ook goed. Tot ziens. Over. Ja tot ziens. Sluiten maar.”

Spiervitte sneeuwvlakte

Tijdens zijn derde verblijf op de zuidpool, in 1997/1998, kon Können wel weer mailtjes versturen. En de familie in Nederland ditmaal ook. „Ik zat vanaf Antarctica dus vrolijk met mijn vrouw en vier kinderen te mailen. Soms kreeg ik per omgaande antwoord. Vooral mijn dochters, toen 19 en 24 jaar, stuurden hele kletsverhalen. „Gisteren hebben we Sinterklaas gevierd.” „Van de week ben ik op de koffie bij een vriendin geweest.” Allerlei prietpraat waar je verder weinig mee kan. Wel leuk trouwens. Je weet dan in ieder geval dat je kinderen lekker in hun vel zitten en dat thuis dus blijkbaar alles goed loopt.”

Mailen vanaf het zuidelijkste puntje van de aardbol: Können vond het altijd „heel merkwaardig.” „Ik verbleef daar op een verschrikkelijk rare, spierwitte sneeuwvlakte. Je kunt je daar geen voorstelling van maken. De burens zaten 1200 kilometer verderop. En in die geweldige leegte en stilte heb je dan zomaar even snel contact met je dierbaren en merk je dat het leven in Nederland gewoon doorgaat.”

Om te kunnen mailen, moest Können gebruikmaken van een computer in een kleine basis. „Daar was een centrale internetaansluiting. Je zat onder een koepel. Buiten vror het minstens 30 graden. Soms duurde het uren voordat de e-mail daadwerkelijk verzonden was omdat de satelliet die daarvoor moest zorgen achter de horizon stond.”

Volstrekt isolement

Klimatoloog Können: „Vanaf Antarctica mailde ik tijdens mijn verblijf in 1997/1998 zo nu en dan mijn belevissen naar het personeelsblad van het KNMI. Door al die contacten raakte je het gevoel van een volstrekt isolement toch wat kwijt. Je hebt dan het gevoel dat je niet echt van huis bent. Het romantische is er een beetje vanaf.”